

Protokoll for møte i Stabbursdalen nasjonalparkstyre 3. mai 2012

Dato: 3. mai 2012

Sted: Skaidi

Møtetid: 12:30 -

Tilstede:

Styret:	Sekretariatet:
Ronny Wilhelmsen Kari Lene Olsen Tor Reidar Boland Gunhild Hansen	Stein-Even Fjellaksel (nasjonalparkforvalter)
Meldt forfall:	

Tilhørere:

- Robert Wilhelmsen (vararepresentant for Gunhild Hansen, KP)
- Hans Jørgen Andersen (vararepresentant for Tor Reidar Boland, PK)
- Geir Wulff (journalist Sagat)

Styresaker

Sak 9/2012 Godkjenning av innkalling og saksliste

Tor Reidar kommer med eget forslag (angående habilitet nasjonalparkforvalter) til ny sak.

Møtet tok pause 10 minutt.

Forslaget ble tatt med på sakslista, ny sak 16/2012, se eget ark for forslag fra Tor Reidar Boland.

Forslag til protokolltilføringer (styremøte 23.3.2012) fra Tor Reidar Boland, se eget ark.

Leder av slo protokolltilførsler da de skal skje under det møtet protokollen stammer fra.

Tor Reidar ett nytt forslag, se eget ark.

Protokollen blir ikke godkjent, Tor Reidar godkjenner protokollen unntatt sak 8/2012. Varsel om at det kommer lovlighetskontroll på det vedtaket.

Protokollen blir tilgjengelig med den formodning at den ikke er endelig godkjent.

Kari Lene Olsen fremmer eget forslag, se eget ark. Ny sak: 17/2012

Forslag fra ulike medlemmer blir samlet i vedlegg bakerst i protokollen.

Innkalling og sakliste godkjent

Sak 10/2012 Valg av 2 medunderskrivere

Leder Ronny Wilhelmsen

Nesteleder Kari Lene Olsen

Medlem Gunhild Hansen

Sak 11/2012 Bestillingsdialogmøte 2 med SNO Lakselv

SNO Lakselv er ikke tilgjengelig på møtet, han orienterte under kurset.

Forvalter orienterer angående årets midler, og hvor langt vi er i prosessen.:

- Lompolavegen: fullfinansiert, NorConsult har satt i gang prosessen med å hente inn fremdriftsplan fra Lakselv Transport og maskin.
- Ivarstua og bruk av midler styrer SNO Lakselv.
- Slått blir egen sak på neste møte. Forvalter skal se på ulike løsninger.

- Styrets frie midler blir holdende litt tilbake inntil videre, til vi ser kostnadene på de andre prosjektene.

Sak 12/2012

Forvalters innstilling vedtatt med endring på feil årstall oppgitt i innstilling.

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gis Norsk institutt for naturforskning v/Karl-Otto Jacobsen dispensasjon fra verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark. Det gis tillatelse for inntil 5 landinger med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark i perioden 15.juni – 20.juli 2012 i forbindelse med forskningsprosjekter på kongeørn og snøugle. Tillatelsen gjelder også for flyging under 300 meter i nasjonalparken.

Vilkår:

- Det skal innhentes nødvendig tillatelse til bruk av helikopter fra berørte kommuner
- Dette brevet skal medbringes i felt i tilfelle kontroll
- Det anmodes at det etableres kontakt med reindriften i området før flyging, for å avklare og gjøre reieneierne forberedt før en eventuell forstyrrelse
- Det skal sendes en kort rapport til Stabbursdalen nasjonalparkstyre etter endt sesong

Saksutredning

Søknaden

NINA har siden 2001 drevet et forskningsprosjekt som omhandler kongeørnas rolle i konflikten mellom kongeørn og reindrift i Finnmark. En viktig del er å registrere hekkesuksess og fødevalg hos kongeørn. NINA har registrert over 40 kongeørnlokaliteter fordelt på kommunene Porsanger, Karasjok, Kautokeino, Tana og Alta. Å besøke alle lokalitetene er en tidkrevende jobb, og NINA planlegger derfor å bruke helikopter til dette, noe de har gjort siden 2004.

Videre har NINA i samarbeid med Agder naturmuseum og Norsk ornitologisk forening hatt et snøugleprosjekt gående siden 2005. Formålet er blant annet å overvåke bestanden og å avdekke fuglens vandringsmønster mellom hekkeårene. Til overvåkningen har de benyttet satellittsendere som påmonteres fuglene. 2011 ble det beste hekkeåret for snøugle i Fennoskandia som er registrert siden 1978. Prosjektet har 36 reirfunn i Finnmark. 12 voksne hekkende snøugler ble fanget i Finnmark og Troms. Flere av snøuglene som ble utstyrt med satellittsender har i 2011 – 2012 overvintret på Kolahalvøya i Russland.

NINA søker derfor om tillatelse til landing med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark i forbindelse med gjennomføringen av forskningsprosjektene på kongeørn og snøugle. Flygingen er planlagt i perioden 23. juni – 20. juli. Det er ikke anslått antall landinger for Stabbursdalen nasjonalpark.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner.

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter jf. punkt 6.1 i verneforskriften. En eventuell tillatelse til landing med helikopter og flyging under 300 meter kan i dette tilfellet kun gis med hjemmel i naturmangfoldsloven § 48, men da dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhets hensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jamfør § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig

skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.

Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert, jf. § 7 i loven.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i naturmangfoldloven. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør naturmangfoldlovens § 77. Likevel gjelder naturmangfoldlovens § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter.

Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter naturmangfoldloven § 48³ kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 6.4.2, dispensasjon for "vitenskapelige undersøkelser" i rundskrivet " Forvaltning av verneforskrifter".

I rundskrivet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene.

Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Kunnskap fra forskningsprosjektet vil være av stor verdi for rovviltforvaltningen i forhold til reindrifta i Finnmark. Samtidig kan det nevnes at det i høringsutkastet til ny forvaltningsplan for Stabbursdalen er lagt opp til bevaringsmål for blant annet kongeørn. Herunder mål om tre årlige hekkinger i Stabbursdalen nasjonalpark og Stabbursdalen landskapsvernområde. Et av tiltakene som er nevnt her er å kartlegge reirlokalteter, noe det er meningen prosjektet skal stå for. Tiltaket som er omsøkt er derfor viktig i forhold til kartleggingen av kongeørn i nasjonalparken.

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Helikopterflyging medfører en viss forstyrrelse på dyrelivet, men den omsøkte aktiviteten vurderes til å være forholdsvis liten og det dreier seg ikke om en varig forstyrrelse. Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å være minimal, jf. naturmangfoldloven § 10. Lovens § 9, 11 og 12 vurderes til å ha liten relevans i dennes saken.

Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I

Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander.

Det er i dette tilfellet ikke snakk om å etablere faste anlegg eller terrenginngrep i området, og som det går frem av rundskrivet om forvaltning av verneforskrifter vil det da være mer kurant å gi dispensasjon i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser. Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvaring og det vil ikke sette varige spor, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Med bakgrunn i ovennevnte kan dispensasjon fra verneforskriftens motorferdselsforbud for flyging under 300 meter innvilges. Tillatelse for landing med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark anbefales gitt for inntil 5 landinger, samme praksis som dispensasjon for 2011.

Når det gjelder søknaden om fanging/merking/prøvetaking av kongeørn og snøugle legger vi til grunn at forskningsprosjektet innehar nødvendige tillatelser fra Direktoratet for naturforvaltning og Forsøksdyrutvalget. Verneforskriften inneholder ingen særskilte bestemmelser om vern av dyrelivet, og det er derfor ordinære regler for jakt og fangst etter viltloven som gjelder i Stabbursdalen nasjonalpark. Det er derfor ikke behov for noen egen dispensasjon fra verneforskriften for fanging og merking av kongeørn og snøugle.

Landing med helikopter omfattes av motorferdselloven. Forskningsinstitusjoner må søke kommunen som motorferdselmyndighet om dispensasjon fra motorferdselloven i forbindelse med landing, også inne i verneområder med særskilte motorferdselforbud i verneforskriftene. Kommunen kan innvilge tillatelse etter motorferdsellovens § 6. Landing med luftfartøy rammes ikke av det særskilte motorferdselforbudet i Finnmark og Nord-Troms fra og med 5. mai til og med 31. juni.

Sak 13/2012

Leder Leser opp innstilling i saken.

Forvalters innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Stabbursdalen nasjonalparkstyre tillatelse til to – 2 – landinger med helikopter i perioden 23. juni 2012 – 10. juli 2012 innenfor omsøkte område i Stabbursdalen nasjonalpark, jf. søknad. Tillatelse gjelder for Høgskolen i Nord-Trøndelag ved Magne Husby, og i forbindelse med undersøkelser som skal inngå i en landsomfattende overvåking av terrestrisk hekkende fugl. Tillatelsen gjelder også for flyging under 300 meter i nasjonalparken.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Det skal innhentes tillatelse etter motorferdselloven fra Porsanger kommune.
- Søker plikter å kontakte Statens naturoppsyn Lakselv ved Torkjell Morset på telefon 916 22 003 eller Petter Kaald på telefon 900 47 138 for å informere om sitt virke innenfor Stabbursdalen nasjonalpark, og for å forhøre seg om eventuelle sårbare områder i eller i nærheten av takseringsområdet.
- Før planlagt flyging utføres, må søker kontakte berørte reinbeitedistrikt (Lahtiin Siida, nasjonalparkforvalter redigerer inn kontaktnavn/telefon ved utsendelse av vedtak) for å informere som sitt virke i nasjonalparken. Endring av landingssted et par kilometer må vurderes dersom det er ønskelig fra reindriften. Søker skal sørge for at flyging og landing ikke er i konflikt med reindriften i området.
- En kort rapport om årets aktivitet sendes Stabbursdalen nasjonalparkstyre.
- Denne tillatelsen skal medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Saksutredning

Søknaden

Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) har startet opp et overvåkingsprosjekt for terrestrisk hekkende fugl, i samarbeid med Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), Norsk Ornitologisk Forening (NOF) og

finansiert av Direktoratet for Naturforvaltning (DN). Bestandsutviklingen av terrestrisk hekkende fugler er en av 18 hovedindikatorer for om vi har bærekraftig utvikling i Norge, og etter oppstart i Midt-Norge i 2005 skal prosjektet være landsomfattende fra 2012. Resultatene fra prosjektet inngår i Norges forpliktelser til innrapportering av miljøtilstand til Europa, og de norske data brukes blant annet til å se om EU har bærekraftig utvikling. Resultater publiseres også jevnlig i Norge.

For å skaffe et representativt utvalg av takseringsområder velges 500 takseringsruter tilfeldig fra et landsdekkende rutenett. Med et tilfeldig utvalg er det naturlig at noen ruter havner langt fra vei. De aller fleste rutene skal besøkes en gang årlig, og fugletakseringene gjennomføres til samme tid og etter samme metodikk hvert år. Noen ruter langt fra vei og ruter der feltpersonellet trenger helikoptertransport, vil takseres sjeldnere, gjerne med 2-3 år mellom hver gang.

En av de utvalgte rutene ligger innenfor Stabbursdalen nasjonalpark, Skuovgjlirassa. Se vedlagt søknad m/kart for mer detaljer angående landingsplass.

Søker ønsker å transportere en feltperson med helikopter og sette han av i nærheten av takseringsruta i løpet av en dag. Taksering foregår så om natta. Feltpersonen hentes med helikopter neste dag og transporteres direkte til neste takseringsrute. Logistikken legges opp for å få minst mulig flyging. Det betyr at hver rute vil ha to korte besøk av et helikopter, og dette vil ikke nødvendigvis skje hvert år.

Totalt vil prosjektet ha helikoptertransport til 20 områder hvert år. Transporten vil begynne ca 23. juni og vare til senest ca 10. juli. Hvis fem feltpersoner kan transporteres hver gang, betyr det at 20 områder er besøkt i løpet av fire dager. Det er ikke sikkert at været tillater så effektiv gjennomføring som dette, men feltarbeidet skal i alle fall utføres så raskt som mulig.

Søker opplyser at han vil kontakte Statens Naturoppsyn (SNO) for informasjon om sårbare områder i forkant av feltarbeidet.

Søker ber om at en eventuell tillatelse vil gjelde for 2012 og 2013. Søker hadde på søknadstidspunktet ikke oversikt over hvilke av rutene som skal takseres i 2012, 2013 og 2014 da logistikken vil bli utarbeidet i samarbeid med helikopterselskapet.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisaene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner.

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter jf. punkt 6.1 i verneforskriften. En eventuell tillatelse til landing med helikopter og flyging under 300 meter kan i dette tilfellet kun gis med hjemmel i naturmangfoldsloven § 48, men da dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jamfør § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.

Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldsloven §§ 8-12 er vurdert, jf. § 7 i loven.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i naturmangfoldloven. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør naturmangfoldlovens § 77. Likevel gjelder naturmangfoldlovens § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter.

Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter naturmangfoldloven § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 6.4.2, dispensasjon for "vitenskapelige undersøkelser" i rundskrivet " Forvaltning av verneforskrifter".

I rundskrivet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne

en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene.

Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Kunnskap fra overvåking av terrestriske hekkende fugler er en av 18 hovedindikatorer for om vi har bærekraftig utvikling i Norge. Således kan det sies at forskningsprosjektet vil gi forvaltningsmyndigheten ny vitenskapelig kunnskap om/i Stabbursdalen nasjonalpark.

Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Helikopterflyging medfører en viss forstyrrelse på dyrelivet, men den omsøkte aktiviteten vurderes til å være forholdsvis liten og det dreier seg ikke om en varig forstyrrelse. Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å være minimal, jf. naturmangfoldloven § 10. Lovens § 9, 11 og 12 vurderes til å ha liten relevans i dennes saken.

Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander.

Det er i dette tilfellet ikke snakk om å etablere faste anlegg eller terrenginngrep i området, og som det går frem av rundskrivet om forvaltning av verneforskrifter vil det da være mer kurant å gi dispensasjon i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser. Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvarig og det vil ikke sette varige spor, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig.

I Stabbursdalen nasjonalpark er det utstrakt reindrift på sommeren, det kan derfor tenkes at planlagt flyging/landing kan komme i konflikt med reindriften i området. En eventuell konflikt kan unngås ved at søker oppretter kontakt med reindriften før flyging tar til. Etter nasjonalparkforvalterens syn er det viktig at det opprettes god kommunikasjon mellom forskere og reieierne rett før flyging/landing. Etter samtale med nasjonalparkforvalter for Seiland, er det blitt redegjort at landingspunkt kan flyttes noen kilometer hvis dette er mer skånsomt for reindriften og eventuelle sårbare områder.

Nasjonalparkforvalter anbefaler at det kun innvilges for 2011 i denne omgangen, søker må da søke på nytt for eventuell flyging i 2012. Dette med bakgrunn i at da kan vi høste erfaringer fra årets dispensasjon, og dermed kunne ha et større kunnskapsgrunnlag ved neste gangs avgjørelse.

Med bakgrunn i ovennevnte kan dispensasjon fra verneforskriftens motorferdselsforbud for flyging under 300 meter innvilges. Tillatelse for landing med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark kan gis for 2 landinger i 2011.

Landing med helikopter omfattes av motorferdselloven. Forskningsinstitusjoner må søke kommunen som motorferdselmyndighet om dispensasjon fra motorferdselloven i forbindelse med landing, også inne i verneområder med særskilte motorferdselsforbud i verneforskriftene. Kommunen kan innvilge

Av fjorårets klage fra NGU går det tydelig fram at kartleggingen gjøres først og fremst for "å framskaffe grunnlagsdata som kan føre til økt næringsvirksomhet innen mineralressurser i Nord-Norge". Selv om NGU understreker at de ønsker å ha god kvalitet på måledata både innenfor og utenfor nasjonalparken, med bakgrunn i at målingene har vesentlig betydning for å forstå geologien i Vest-Finnmark, er nasjonalparkforvalteren bekymret for at kartleggingen kan legge grunnlag for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Av rundskrivet "forvaltning av verneforskrifter" går det frem at et vilkår for å bruke dispensasjonsbestemmelsen er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet evt. legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Nasjonalparkforvalteren ønsker å være før – var, og ønsker å unngå at det oppstår kommersielle interesser for eventuelle funn i nasjonalparken.

Det bør også vurderes om forstyrrelser i det omfanget det her er snakk om er forenelig med et verneområde med forbud mot lavtflygning. I formålet med vernet heter det at området blant annet skal kunne brukes til naturopplevelse. Selv om forstyrrelsene i dette tilfellet er av forbigående karakter, er forstyrrelsene av et omfang som kan være problematisk i forhold til formålet med naturopplevelse og friluftsliv. De som oppsøker Stabbursdalen nasjonalpark forventer å oppleve stillhet i en inngrepsfri natur, og for de det måtte gjelde vil det ikke hjelpe at forstyrrelsene er forbigående. Nasjonalparkforvalteren er av den oppfatning at lavtflygningen kan stride i mot verneformålet i forhold til naturopplevelse og friluftsliv.

Forvaltningsmyndigheten har ved flere anledninger gitt dispensasjoner til vitenskapelige undersøkelser, men felles for de som har fått dispensasjon er at de vitenskapelige undersøkelsene har hatt til hensikt å frembringe kunnskap som er til nytte for forvaltningen av verneområdene. Denne forvaltningspraksisen for vurdering av søknader om dispensasjon for vitenskapelige undersøkelser er det også lagt opp til i høringsutkastet til forvaltningsplan for Stabbursdalen. I utkastet står følgende om dispensasjonspraksis i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser:

1. *Dersom aktiviteten kan gjennomføres utenfor verneområdene skal det ikke gis tillatelse til slik aktivitet.*
2. *Vitenskapelige undersøkelser som ikke er relevant for vern, verneformål, eller forvaltningsmyndighetens kunnskapsbehov skal ikke gis tillatelse til.*
3. *Vitenskapelige undersøkelser som kan komme i konflikt med verneformålet skal ikke gis tillatelse.*

Nasjonalparkforvalteren mener at omsøkte tiltak kommer inn under punkt 2, da vi ikke kan se at undersøkelsen er relevant for vernet og verneformålet. En kan heller ikke se at undersøkelsene er relevant for forvaltningsmyndighetens kunnskapsbehov.

tillatelse etter motorferdsellovens § 6. Landing med luftfartøy rammes ikke av det særskilte motorferdselforbudet i Finnmark og Nord-Troms fra og med 5. mai til og med 31. juni.

Sak 14/2012 - Norges geologiske undersøkelse NGU - Stabburdalen nasjonalparkstyre - dispensasjon fra forbud om lavtflyging over verneområder - Stabbursdalen nasjonalpark

Leder leser opp innstilling i saken.

Leder kommenterer søknaden fra NGU.

Tor Reidar Boland fremmer eget forslag, se eget ark i vedlegg.

To forslag; forvalters innstilling og Tor Reidar Bolands forslag.

Det stemmes:

3 stemmer for innstilling, 1 stemme for forslag fra Tor Reidar Boland.

Forvalters innstilling vedtatt mot 1 stemme.

Vedtak:

Søknaden fra Norges geologiske undersøkelser om dispensasjon for lavtflyging i Stabbursdalen nasjonalpark i forbindelse med kartlegging av malm- og mineralforekomster avslås.

Begrunnelse:

Søknaden om dispensasjon avslås med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 og verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark. Kartleggingen er ikke relevant for vernet, verneformålet, eller forvaltningsmyndighetens kunnskapsbehov, jf. forslag til forvaltningsplan for Stabbursdalen. Videre vurderes tiltaket i forhold til naturmangfoldloven § 8 og 10 å gi relativt store forstyrrelser på dyre- og fuglelivet, da det i dette tilfellet er snakk om over 100 overflygninger i lav høyde i nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret for Stabbursdalen mener at så omfattende lavtflyging ikke er ønskelig i Stabbursdalen nasjonalpark.

Videre er det lagt vekt på reindriftras uttalelser ved fjorårets behandling, hvor det ble klart at reindriften i området ikke ønsket slik lavtflyging over sine reinflokker.

Saksutredning

Søknaden

Det søkes om dispensasjon fra forbud mot lavtflyging over Stabbursdalen nasjonalpark. NOVATEM Inc. fra Québec i Canada, skal på oppdrag fra NGU utføre geofysisk kartlegging fra fly i indre Finnmark og Nord-Troms i perioden juni – oktober 2012 (se vedlagt kart). Regionen skal kartlegges på bakgrunn av den økende interessen for leting etter malm- og mineralforekomster. Bakgrunnen for at de vil inkludere verneområdene i kartleggingen er å oppnå en regional geologisk forståelse.

På grunn av at kvaliteten på de geofysiske målingene er avhengige av flyhøyde, er det ønskelig å fly i 50 – 60 meters høyde. Det søkes derfor om å fly med 60 meters høyde over Stabbursdalen nasjonalpark.

Søker opplyser at disse flyhøydene er benyttet i forbindelse med undersøkelser på Østlandet i 2003, og Sørlandet og Vestlandet i 2010. De samme høydene benyttes også av Sveriges geologiska undersökning for tilsvarende målinger i Sverige og Finland.

Søker opplyser videre at luftfartstilsynet har gitt NGU dispensasjon fra lov om minste flyhøyde i perioden februar til oktober 2012.

Det ble i 2011 målt over 4 reinbeitedistrikt, se kart. Det ble ikke rapportert om forstyrrelser.

Se vedlagte papirer for innsyn i hele søknaden.

Saksopplysninger

NGU søkte om tilsvarende aktivitet i Stabbursdalen nasjonalpark i 2011. Ved første behandling avslø nasjonalparkstyret søknaden, med lignende begrunnelse som er tillagt i forvalters innstilling for 2012.

NGU påklaget vedtaket fattet av nasjonalparkstyret, nasjonalparkstyret tok klagen til følge ved 2. gangs behandling. Dispensasjon etter nml § 48 ble gitt med begrensninger med flytid etter 15. august.

Lahtin siida påklaget vedtaket av 2. gangs behandling. Nesten samtidig som klagen ble mottatt kom det søknad om forlenget dispensasjon fra NGU, da de ikke hadde fått gjort målinger innenfor gitt tidsfrist.

Søknaden ble ved 3. gangs behandling avslått av nasjonalparkstyret. Styret valgte da å vektlegge de sterke reaksjonene som var kommet fra reindriftna. Videre oppfordret styret NGU til å gå i nærmere dialog med reindriftna i forkant av årets søknad.

Forvalter kan ikke se at NGU har vært i kontakt med reindriftna i forkant av denne søknaden.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Motorferdsel er forbudt på land og vann, og i lufta under 300 meter jf. § 3 punkt 6.1 i verneforskriften. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet. Videre åpnes det i § 3 punkt 6.3 for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål. Det er ikke åpnet for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til lavtflygning under 300 meters høyde. Søknaden må derfor behandles som en dispensasjonssøknad fra verneforskriften etter naturmangfoldsloven § 48.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark, er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser. Imidlertid er denne bestemmelsen ikke videreført av naturmangfoldloven. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør naturmangfoldlovens § 77. Likevel gjelder naturmangfoldlovens § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter.

Dette innebærer at en eventuell tillatelse til flyging under 300 meter kun kan gis med hjemmel i naturmangfoldsloven § 48, men da dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Denne bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Forvaltningsmyndigheten skal blant annet særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag.

Dispensasjon for vitenskapelige undersøkelser er spesielt omtalt i rundskrivet "Forvaltning av verneforskrifter". Her heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det som regel bør gis dispensasjon til tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene.

Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. I lovens § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jamfør § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig

kunnskapsgrunnlag. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldsloven §§ 8-12 er vurdert, jf. § 7 i loven.

Vurdering

Vi vet, jamfør naturmangfoldloven § 8, at motorisert ferdsel i form av lavtflygning med fly i 60 meters høyde vil medføre en del støy, og at dette vil forstyrre dyre- og fuglelivet. Spesielt kan slike forstyrrelser være uheldige i yngle- og hekketida. I dette tilfellet er det snakk om at kartleggingen skal skje i perioden juni – oktober. Lahtin siida har ved fjorårets behandling kommet med sterke bemerkninger at dem ikke kan akseptere omsøkt flyving, da dette kan ha store forstyrrelser på rein og arbeidet med rein. Lahtin siida fraråder denne type flyving i sin helhet.

Lahtin siida viser til en hendelse med et ukjent fly i 2011, der reinflokken ble spredt og førte til et døgnns ekstra arbeid med å samle flokken til merking og flytting. Slik ekstra samleinnsats hos reindriften fører til en uheldig økt motorferdsel på barmark, hvilket ikke er ønskelig fra forvaltningsmyndighetens side.

Etter naturmangfoldloven § 10 skal de samlede belastningene økosystemet blir utsatt for vurderes. Det skal som nevnt flys med 200 meters avstand mellom hver linje øst – vest, og 2 km nord – sør (informasjon hentet ved behandling i 2011). Det innebærer at Stabbursdalen nasjonalpark skal krysses ca. 120 ganger øst – vest, og ca. 16 ganger nord – sør i en høyde av 60 meter.

Nasjonalparkforvalteren er av den oppfatning at flygingen representerer en ikke uvesentlig påvirkning, og den kan utgjøre en relativt stor forstyrrelse på dyre- og fuglelivet i nasjonalparken. Slik omfattende lavtflyging kan for øvrig også forventes å skremme tamrein i området, hvilket ble bekreftet ved fjorårets klager på omsøkt flyging.

NGU har ved årets søknad kommentert at det ble flydd over 4 reinbeitedistrikt i 2011, se søknad. Etter målingene ble lederne for distriktene kontaktet og det ble ikke rapportert om forstyrrelser på reinflokkene. Nasjonalparkforvalteren bemerker likevel at, iht. vedlagte kart som viser målinger i 2011, flyvingene er gjort helt i ytterkant av reinbeitedistriktene til de nevnte distrikt.

I forhold til kriteriene om dispensasjonsbehandling i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser i rundskrivet "Forvaltning av verneforskrifter" skal dispensasjonssøknader for vitenskapelige undersøkelser vurderes etter bestemmelsene for tiltak som "ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig". Av rundskrivet går det nærmere frem at et vilkår for å bruke dispensasjonsbestemmelsen er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet evt. legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Nasjonalparkforvalteren mener at det i den sammenheng kan være grunnlag for å si at tiltaket strider mot verneformålet, da formålet er å kartlegge området i forhold til malm- og mineralforekomster. Et uttak av eventuelle forekomster er vanskelig forenelig med vernebestemmelsene.

Samtidig skriver søker at bakgrunnen for at man ønsker å inkludere verneområdene i denne kartleggingen er at man ønsker å oppnå en regional geologisk forståelse, og sånn sett kan det tolkes dit hen at det er forståelse fra søker for at området ikke kan brukes til uttak av eventuelle forekomster.

Oppsummering

Hovedpunktene i vurderingene for om det kan gis tillatelse er:

- Forstyrrelsene tiltaket medfører, vurdert opp i mot naturmangfoldloven § 8 og 10, og verneforskriften.
- Det kunnskapsmessige utbyttet forvaltningsmyndigheten får av undersøkelsene, vurdert opp i mot punktene i den foreslåtte forvaltningspraksisen i ny forvaltningsplan.
- Hvorvidt tiltaket strider mot verneformålet og om det eventuelt kan legge grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene.

Nasjonalparkforvalteren mener at NGU sin søknad om dispensasjon for lavtflygning bør avslås. Begrunnelsen er en samlet vurdering, der sentrale momenter er forstyrrelser på dyrelivet, forholdet til forskriftens formål om naturopplevelse og friluftsliv, og vurderinger opp i mot forslaget til forvaltningsplan, der det legges opp til at det ikke skal gis dispensasjon til vitenskapelige undersøkelser som ikke er relevant for vernet.

Videre har nasjonalparkforvalteren lagt vekt på de sterke reaksjonene som er kommet fra reindriften i området. Slike eventuelle store forstyrrelser på rein vil indirekte komme til å virke negativt inn på verneverdiene i Stabbursdalen nasjonalpark. Dette begrunnes med at blant annet slike forstyrrelser på rein kan føre til økt motorferdsel på barmark ved spredning av rein som følge av lavtflygning i området.

Hvis nasjonalparkstyret ikke er enig med forvalters innstilling i saken, anbefales det at saken utsettes og det hentes inn ny uttalelse fra berørte siidaer. Blant annet for å kunne finne frem til et tidspunkt i løpet av sesongen der reindriften kan tillate flyging over sine reinbeiteområder.

Sak 15/2012 – Søknad om utvidelse av hytte og uthus på Gnr/Bnr 10/7 i Stabbursdalen landskapsvernområde.

Tor Reidar Boland fremmer eget forslag, se eget ark i vedlegg.

Ronny Wilhelmsen fremmer endringer i forvalters innstilling, se strykninger i eget ark i vedlegg.
Endringer i alternativ 1.

4 ulike forslag til vedtak;

- (1) Alternativ 1 i forvaltersinnstilling
- (2) Alternativ 2 i forvaltersinnstilling
- (3) Forslag fra Tor Reidar Boland
- (4) Forslag fra Ronny Wilhelmsen

Det stemmes:

Forslag 1: ingen støtter forslaget

Forslag 2: ingen støtter forslaget

Forslag 3: 1 stemme for, 3 i mot

Forslag 4: 3 stemmer for, 1 i mot

Forslag 4 er vedtatt med 3 stemmer for og 1 stemme mot.

Sak 16/2012 – Nasjonalparkforvalterens habilitet

Forslag fra Tor Reidar Boland, se eget ark.

Nasjonalparkstyret har en felles enighet om at forslaget sendes til Fylkesmannen i Finnmark for en vurdering, og settes opp som sak på neste møte.

Fylkesmannens vurdering skal være vedlagt sakspapirene.

Sak 17/2012

Felles enighet om at saken oversendes Fylkesmannen/departementet for en vurdering.

Sak 18/2012

Per Somby har søkt om dispensasjon for frakt av utstyr m.m., se innkommet brev i vedlegg.

Styret godkjenner søknaden med samme ordlyd og føringer som vedtak i sak 6/2012 og 7/2012.

Krav om lovlighetskontroll

Tor Reidar Boland har fremmet skriv angående "krav om lovlighetskontroll". Se eget ark i vedlegg.

Saken blir tatt opp omgåendetil behandling

Møtet hevet kl. 15:00

Ronny Wilhelmsen, styreleder

Kari Lene Olsen, nestleder

Gunhild Hansen, medlem